

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

2170

Vragen van de leden **Remco Dijkstra** en **Lodders** (beiden VVD) aan de Minister van Infrastructuur en Waterstaat over *de berichten «Situatie buitendijkse haven is onvoorstelbaar» en «Komst buitendijkse haven nog niet zeker»* (ingezonden 9 mei 2018).

Antwoord van Minister **Van Nieuwenhuizen Wijbenga** (Infrastructuur en Waterstaat), mede namens de Staatssecretaris van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties (ontvangen 23 mei 2018)

Vraag 1

Bent u bekend met de berichten «Situatie buitendijkse haven is «onvoorstelbaar»» en «Komst buitendijkse haven nog niet zeker» van Omroep Flevoland?^{1 2}

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Herkent u de problemen en de patstelling, zoals geschetst in het bericht «Komst buitendijkse haven nog niet zeker»? Zo ja, hoe lang speelt deze situatie? Zo nee, kunt u reflecteren op het gestelde?

Antwoord 2

De Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland wordt voor het belangrijkste deel ontwikkeld in het IJsselmeer, binnen het beheergebied van Rijkswaterstaat.

Op 19 juli 2017 hebben het Rijk en de provincie Flevoland afspraken vastgelegd in een Bestuursovereenkomst Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland. In deze overeenkomst committeren partijen zich aan het mogelijk maken van de haven, onder andere door het opstellen van een erfpachtovereenkomst tussen de Staat (het Rijksvastgoedbedrijf) en de provincie Flevoland. Een verkoop van de betreffende gronden aan de provincie is overigens niet aan de orde; de gronden blijven immers deel uitmaken van het

¹ Omroep Flevoland, 3 mei 2018, «Situatie buitendijkse haven is «onvoorstelbaar»» (<https://www.omroepflevoland.nl/nieuws/159702/situatie-buitendijkse-haven-is-onvoorstelbaar>)

² Omroep Flevoland, 2 mei 2018, «Komst buitendijkse haven nog niet zeker» (<https://www.omroepflevoland.nl/nieuws/159671/komst-buitendijkse-haven-nog-niet-zeker>)

beheergebied van Rijkswaterstaat. Bovendien is een verkoop niet nodig om de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland te faciliteren. Het Rijksvastgoedbedrijf bepaalt onder welke voorwaarden er een recht van erfpacht voor de betreffende gronden kan worden gegeven. Er is de afgelopen periode gewerkt aan de erfpachtovereenkomst, conform de uitgangspunten van de Bestuursovereenkomst. Eén van de vastgelegde uitgangspunten is de duur van de erfpachtperiode (40 jaar, met de mogelijkheid tot een hervestiging van het erfpachtrecht voor nogmaals 40 jaar). In een bestuurlijk overleg d.d. 12 februari 2018 tussen Rijkswaterstaat, Rijksvastgoedbedrijf en de provincie Flevoland, is ter sprake gekomen dat het Rijksvastgoedbedrijf en de provincie niet tot overeenstemming lijken te komen over de voorwaarden van deze erfpachtovereenkomst. Daarna heeft nog verschillende keren overleg plaatsgevonden tussen Rijk en provincie. Het kabinet is van mening dat noch de afgesproken duur van het recht van erfpacht, noch de algemene voorwaarden van de Staat bij erfpacht een belemmering hoeven te vormen voor de realisatie van de Servicehaven en ik ga graag verder met de provincie in overleg over de vraag hoe eventuele door de provincie ervaren belemmeringen zouden kunnen worden weggenomen. De geschetste patstelling herken ik als zodanig niet.

Vraag 3

Is het u bekend dat verschillende banken geen hypotheek willen verstrekken vanwege het gebrek aan rechten en zekerheden? Zo ja, wat vindt u hiervan? Zo nee, bent u bereid zich hierover te doen informeren?

Antwoord 3

Ja, dat is mij bekend. De afgesproken duur van het recht van erfpacht, noch de algemene voorwaarden van de Staat bij erfpacht zijn als zodanig beperkend voor het verkrijgen van externe financiering. Het probleem lijkt met name te zitten in de voorgenomen opzet dat de ondernemers via de provincie uitsluitend een *onder-oudererfpachtrecht* verkrijgen. Verschillende banken zijn van mening dat zij hierdoor onvoldoende zekerheden verkrijgen om een hypotheek te verstrekken.

Ik ben van mening dat door middel van een aanpassing van de door provincie beoogde opzet, waarbij bijvoorbeeld rechtstreeks aan de ondernemer(s) een zelfstandig recht van erfpacht wordt verleend, er een situatie ontstaat waarbij er voor banken wel voldoende zekerheden zijn en de Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland kan worden gerealiseerd.

Vraag 4

Wat vindt u ervan dat de ontwikkeling van de buitendijkse haven in gevaar dreigt te komen door een gebrek aan rechten en zekerheden, wat bevestigd wordt door ondernemers en banken?

Antwoord 4

Zie het antwoord op vraag 3.

Vraag 5

Wat vindt u ervan dat de ontwikkeling van de buitendijkse haven een initiatief is van een groep innovatieve ondernemers die al een aantal jaren daarmee bezig is? Bent u ermee bekend dat een dergelijke haven voor een lange periode wordt aangelegd en dat daarmee de mogelijkheden om over te gaan tot ontwikkeling al zeer beperkt zijn?

Antwoord 5

De Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland sluit aan op de Maritieme Strategie van het Rijk. De nieuwe haven kan bijdragen aan de verbetering van de Nederlandse maritieme infrastructuur. Ik sta derhalve positief ten opzichte van het initiatief, dat oorspronkelijk afkomstig is van zeven maritieme bedrijven. Nadat gebleken is dat de bedrijven in gezamenlijkheid de haven niet zelf konden realiseren, heeft de provincie Flevoland enkele jaren geleden, mede op verzoek van de gemeenten Urk en Noordoostpolder, een trekkersrol op zich genomen in de ontwikkeling van deze haven. Het is evident dat een dergelijke haven voor een lange periode wordt aangelegd.

Vraag 6

Zijn er recent soortgelijke situaties geweest waar het Rijk en een provincie of het Rijk en een gemeente tot overeenstemming moesten komen? Zo ja, kunt u aangeven welk(e) project(en) dat geweest zijn? Kunt u aangeven op welke manier is omgegaan met rechten en zekerheden?

Antwoord 6

Het Rijksvastgoedbedrijf heeft de afgelopen jaren talloze projecten uitgevoerd in samenwerking met decentrale overheden, zoals gemeenten, provincies en waterschappen. Een greep uit dit soort projecten kunt u vinden via: <https://www.rijksvastgoedbedrijf.nl/expertise-en-diensten/z/zakendoen-met-het-rijksvastgoedbedrijf/documenten/brochure/2017/12/01/gebiedsontwikkeling-in-nederland-de-rol-van-het-rijksvastgoedbedrijf>

Een aansprekend voorbeeld is de ontwikkeling van Flevokust Haven, de nieuwe multimodale containerterminal en overslaghaven met een «nat» – havengebonden en havengerelateerd – bedrijventerrein ten noorden van Lelystad. Flevokust Haven is eveneens voor een belangrijk deel gerealiseerd binnen het beheergebied van Rijkswaterstaat. In privaatrechtelijke zin is deze haven eveneens geregeld via een erfpachtovereenkomst tussen de Staat (Rijksvastgoedbedrijf) en de provincie Flevoland. Inmiddels zijn de eerste containers verladen via Flevokust Haven. Medio 2018 zal de haven volledig operationeel zijn.

Vraag 7

Welke oplossing(en) ziet u om de ontwikkeling van de buitendijkse haven niet langer te frustreren, zodat kan worden overgegaan tot uitvoering?

Antwoord 7

De grondhouding van zowel Rijkswaterstaat als het Rijksvastgoedbedrijf om de ontwikkeling van de haven ook in privaatrechtelijke zin te faciliteren is positief. In de Bestuursovereenkomst Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland van 19 juli 2017, zijn goede afspraken gemaakt tussen het Rijk en de provincie Flevoland over de ontwikkeling van de haven. Van Rijkszijde treden wij graag verder in overleg met de provincie om tot een snelle realisatie van de Maritieme Servicehaven te komen.

Vraag 8

Bent u bereid om op korte termijn het gesprek met de provincie Flevoland aan te gaan (en eventueel andere relevante partijen) om te komen tot een maatwerkoplossing? Zo nee, waarom niet?

Antwoord 8

Ja. Zie ook mijn antwoorden bij de vragen 2 en 7.

Vraag 9

Deelt u de mening dat een dergelijke haven van belang is voor de economie van noordelijk Flevoland en voor banen in de regio? Zo ja, welke stappen wilt u zetten om een spoedige realisatie te bewerkstelligen?

Antwoord 9

De Maritieme Servicehaven Noordelijk Flevoland sluit aan op de Maritieme Strategie van het Rijk. De nieuwe haven kan bijdragen aan de verbetering van de Nederlandse maritieme infrastructuur. Het belang van de ontwikkeling van de buitendijkse Maritieme Servicehaven staat voor mij derhalve niet ter discussie.

Vraag 10

Bent u bereid deze vragen voor het algemeen overleg Maritiem op 17 mei 2018 te beantwoorden?

Antwoord 10

Ja.